

УДК 338.46:65.011.44

СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ НА ВІТЧИЗНЯНИХ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Дикань О.В., к.е.н., доцент (УкрДУЗТ)

В статті досліджено основні проблеми впровадження системи якості продукції на промислових підприємствах, окреслено трирівневу систему стратегічних орієнтирів удосконалення системи управління якістю. Ключовим елементом забезпечення конкурентоспроможності регіону та його підприємств визначено створення та впровадження інтегрованої регіональної системи управління якістю, створення якої повинно здійснюватися на основі інтегрально-логістичного підходу, що дозволить систематизувати та налаштувати процес комплексного підвищення якості продукції підприємств регіону, виконувати постійний моніторинг якості, забезпечити регіон висококваліфікованими спеціалістами в галузі забезпечення та управління якістю, сформувати та реалізувати ефективну систему регіональних програм з підвищення якості.

Ключові слова: промислові підприємства, якість, система управління якістю, євроінтеграція, інтегрально-логістичний підхід.

СТРАТЕГИЧЕСКИЕ ОРИЕНТИРЫ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ СИСТЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ КАЧЕСТВОМ НА ОТЕЧЕСТВЕННЫХ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ

Дикань Е.В., к.э.н., доцент (УкрГУЖТ)

В статье исследованы основные проблемы внедрения системы качества продукции на промышленных предприятиях, определена трехуровневая система стратегических ориентиров совершенствования системы управления качеством. Ключевым элементом обеспечения конкурентоспособности региона и его предприятий определено создание и внедрение интегрированной региональной системы управления качеством, создание которой должно осуществляться на основе интегрально-логистического подхода, что позволит систематизировать и настроить процесс комплексного повышения качества продукции предприятий региона, выполнять постоянный мониторинг качества, обеспечить регион высококвалифицированными специалистами в области обеспечения и управления качеством, сформировать и реализовать эффективную систему региональных программ по повышению качества.

Ключевые слова: промышленные предприятия, качество, система управления качеством, евроинтеграция, интегрально-логистический подход.

STRATEGIC GUIDELINES FOR IMPROVING QUALITY MANAGEMENT SYSTEM FOR DOMESTIC INDUSTRIAL ENTERPRISES

Dykan E. V., Ph.D., associate professor (UkrDUZT)

In the article the basic problems of the introduction of product quality in industry, defined three levels of strategic guidelines improving quality the management system. A key element of the competitiveness of the regional businesses is to create and the implement an integrated regional system of the quality management, the establishment of which should be based on integrated, the logistic approach that will organize and set up the process of comprehensive improvement of the quality of products of the region to carry out continuous monitoring of quality, to provide the region with highly skilled specialists and in the field of quality management, create and implement an effective system of regional programs to improve quality.

The approach is based on building together relationships and interaction of the support system of quality management system, namely: the human resources, information, technological, regulatory, financial, methodological and organizational support and applying the principles of logistics management, which will create an effective regional system of quality management stimulate industrial enterprises to introduce advanced quality management system, which will enhance the quality of products and their competitiveness.

Keywords: industry, quality, quality management system, integration, and logistics integrated approach.

Постановка проблеми. Глобалізація світової економіки, інтеграція України до європейського простору розширюють межі ринків для вітчизняних промислових підприємств. Однак відкритість економіки висуває високі вимоги до якості продукції вітчизняних підприємств, забезпечення їх конкурентних переваг, що зумовлює необхідність підвищення ефективності управління виробництвом в аспекті управління якістю.

Сучасна та ефективна система управління якістю в промисловості повинна враховувати особливості кожного етапу життєвого циклу промислової продукції, специфіку суб'єктів промислової діяльності, які забезпечують як весь життєвий цикл, так і окремі його стадії, рівень інноваційності продукції, базуватися на контролі якісних показників не самої продукції, а проектних процедур та технологічних процесів, які використовуються при створенні продукції та впровадженні культурно-ціннісної мотивації персоналу. Все це обумовлює необхідність створення інтегрованих систем управління якістю продукції, які будуть використовувати взаємопов'язану систему стандартів, морально-етичних цінностей і матимуть конкурентні переваги для забезпечення якості продукції.

Важливу роль в формуванні інтегрованої системи управління якістю на промислових підприємствах України, особливо в умовах євроінтеграції, відіграє державна політика, головним завданням якої є формування концепції вдосконалення та розвитку системи управління якістю продукції в Україні, визначення їх стратегічних орієнтирів. Державна політика в аспекті забезпечення якості продукції та її відповідності вимогам ЄС повинна бути спрямована на вибір напрямків роботи з управління якістю.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанням підвищення якості продукції підприємств машинобудування, дослідженню проблем впровадженню систем управління якістю, вдосконаленню стратегічного управління якістю, реформуванню державного управління в системі технічного регулювання та іншими питаннями щодо забезпечення якості

присвячено багато робіт провідних вчених, до числа яких відносяться і Н. Безнощенко, Н. Гересимяк, Н. Журибіна, В.Євтушинський, Г.Махініч, О. Зернюк, В. Ігнатенко, Н.Криштоф, Н. Сімченко, Г. Мохонько, І. Чекмасова, Д. Шатіло та ін. [1-8].

Виділення невирішених частин загальної проблеми. Однак в умовах прискорення процесів євроінтеграції, приведення національних стандартів у відповідність до європейських відбувається відмова від національних стандартів, прийнятих за радянських часів. Задоволення європейських вимог щодо якості продукції вітчизняних промислових підприємств потребує перегляду державної політики щодо управління якістю, визначення основних орієнтирів удосконалення системи управління якістю, створення прогресивної системи управління якістю регіонального рівня.

Метою статті є дослідження основних проблем впровадження системи управління якістю, визначення стратегічних орієнтирів удосконалення системи управління якістю на вітчизняних промислових підприємствах та розробка інтеграційної регіональної системи управління якістю.

Виклад основного матеріалу. Визначення основним курсом розвитку України євроінтеграції передбачає приведення продукції національних виробників у відповідність до вимог Європейського Союзу, спрямованих на забезпечення захисту споживачів, а саме технічним, екологічним та вимогам у сфері санітарних та фіто санітарних заходів.

Нажаль сьогодні більшість продукції промислових підприємств не відповідає європейським вимогам, а підприємства не мають можливості впровадження ефективної системи управління якістю продукції. В основному управління якістю зводиться до контролю якості продукції з метою отримання сертифікатів. Основною причиною цього є кризовий стан промислових підприємств України. Недостатність власних фінансових ресурсів, відсутність державної підтримки та реалізація політики, направленої на деіндустріалізацію, ліквідацію потужного виробничого потенціалу призводять до

неможливості оновлення техніко-технологічної бази підприємств, переходу їх з 3-го, 4-го на 5-тий, 6-тий технологічний рівень, а про фінансування впровадження прогресивної системи управління якості мова в загальному не йде. Крім цього, до основних проблем впровадження прогресивної системи управління якістю слід віднести [1, 3, 6, 8]:

- суперечливість та неузгодженість нормативно-правових актів національного законодавства щодо забезпечення якості відповідно до європейських вимог. В Україні залишаються чинними значна кількість нормативних документів СРСР, які містять технічні характеристики, котрі не відповідають сучасному рівню науково-технічних досягнень;

- відсутність теоретико-методологічної бази у сфері управління якістю. Сьогодні в Україні недостатньо обґрунтовано наукове підґрунтя щодо впровадження системи управління якістю на промислових підприємствах. Більшість підприємств користується теоретико-методологічною базою, яка була сформована в умовах адміністративно-планової економіки;

- відсутність практичного досвіду щодо впровадження системи управління якістю. Нажаль, систему управління якістю національні промислові підприємства почали впроваджувати коли виникла необхідність переходу на міжнародні стандарти, в той час коли провідні країни світу мають великий досвід впровадження систем управління, потужну теоретико-методологічну базу;

- нестача кваліфікованих спеціалістів в сфері управління якістю. В Україні мало спеціалістів, які добре орієнтуються в системах управління якістю та їх впровадженню на промислових підприємства, з врахуванням специфіки роботи кожного підприємства. Навчання та підвищення кваліфікації в сфері управління якістю виконує Інститут підготовки фахівців у сфері управління якістю, стандартизації, оцінки відповідності та метрології при ДП «УКРНДНЦ». Інститут проводить підготовку кандидатів у аудитори та перепідготовка аудиторів з сертифікації, кандидатів у аудитори з оцінки відповідності продукції за технічними регламентами; аудиторів з акредитації лабораторій на відповідність вимогам ДСТУ ISO/IEC 17025, проводить навчання за таким напрямками, як: проведення внутрішнього аудиту на підприємствах та в організаціях відповідно до вимог; розроблення систем управління якістю в лабораторіях та підготовка лабораторій до акредитації згідно з ДСТУ ISO/IEC 17025; внутрішній аудит та методи забезпечення якості в лабораторіях згідно з ДСТУ

ISO/IEC 17025; повірка та калібрування засобів вимірювальної техніки; метрологічне забезпечення; метрологічна атестація засобів вимірювальної техніки; метрологічна експертиза технічної документації; забезпечення єдності вимірювань; оцінка відповідності засобів вимірювальної техніки; розроблення та атестація методик виконання вимірювань; валідація методів випробувань; внутрішній контроль якості результатів кількісного хімічного аналізу; відбір проб нафти та нафтопродуктів; невизначеність вимірювання та її оцінювання [9]. Отже, відбувається підготовка спеціалістів, які проводять аудит, створеної на підприємстві системи управління якістю. Підготовка висококваліфікованих спеціалістів в галузі впровадження прогресивної системи управління в Україні не набула свого поширення;

- впровадження системи управління якістю з метою отримання сертифікату. Система управління якістю є складовою загальної системи управління підприємством. Вона в значній частині буде визначати пріоритети розвитку підприємства, та повинна слідувати не лише за дотримання стандартів з метою отримання сертифікату, а і сприяти розвитку всіх підсистем підприємства;

- корумпованість державних служб, що виконують санітарно-епідеміологічний, метрологічний та інші обов'язкові види контролю на підприємстві. Корупція є головною проблемою України, яка негативно впливає на економічний розвиток країни, підприємств промисловості, якість продукції, що робить національні підприємства і країну в цілому не конкурентоспроможною;

- відсутність підтримки та стимулювання з боку держави. Сучасний техніко-технологічний рівень розвитку промислових підприємств України (3-й, 4-й технологічний уклад) не дозволяє виготовляти продукція, яка буде відповідати вимогам європейських стандартів. Підвищення технологічного укладу підприємств потребує підтримки з боку держави, розробки дієвої системи стимулювання та мотивації підприємств до оновлення матеріально-технічної бази, впровадження ефективної системи якості продукції. Бюрократія в процесі проходження підприємствами стандартизації та сертифікації продукції негативно впливає на мотивацію підприємств;

- кризовий стан підприємств та відсутність стимулів. В Україні спостерігається ситуація, коли недостатньо стимулів для впровадження систем управління якістю, які б переважили фінансові та трудові витрати, що

необхідні для успішного впровадження системи. Також дестимулятором впровадження системи управління якістю є недостатній рівень конкуренції серед українських підприємств та тривалий строк появи економічного ефекту від її впровадження;

- ментальне сприйняття поняття якості з боку керівництва підприємства. В Україні присутні тенденції щодо відсутності усвідомлення у більшості керівників підприємств та організацій того, що без сучасних систем управління вони не матимуть у найближчому майбутньому стабільності та зростання, а поняття якості зводиться до необхідності дотримання технічних умов та вимог, що ставить споживач. Деякі керівники сумніваються щодо доцільності впровадження системи управління якістю;

- недостатня мотивація персоналу підприємства.

Поширення євроінтеграційних процесів в Україні обумовлює необхідність переходу промислових підприємств на концепцію загального управління якістю, методологічною основою якої є стандарти ISO серії 9000, включаючи стандарти ISO серії 14000 у сфері екологічного управління. Для цього першочерговим постає питання удосконалення державної політики щодо управління та забезпечення якості продукції. Україна активно проводить роботу в галузі реформування системи технічного регулювання. Розроблено та прийнято Закони України «Про метрологію та метрологічну діяльність», «Про стандартизацію», якими передбачено гармонізацію законодавчих актів з документами Міжнародних організацій стандартизації, законодавчої метрології, актами законодавства ЄС [10]. Реалізація зазначених законів спрямована на удосконалення національних правових та організаційних засад у відповідних сферах, приведенню їх до європейських моделей. Функції національного органу стандартизації покладено на державне підприємство «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» (ДП «УкрНДНЦ»). Державою проводиться клопітка робота щодо приведення національних стандартів до європейських, відмінено понад 12 тис. стандартів, прийнятих за радянських часів, однак для отримання належного рівня якості продукції національних промислових підприємств необхідно проводити дієву державну політику, в якій будуть визначені стратегічні орієнтири щодо удосконалення системи управління та забезпечення якості.

Пропонуємо трирівневу систему стратегічних орієнтирів щодо удосконалення

системи управління та забезпечення якості, напрямки якої розподілені за такими групами: організаційно-правові, економічні, культурно-ціннісні.

До стратегічних орієнтирів першого рівня – рівня держави - слід віднести:

- гармонізацію та удосконалення нормативно-законодавчої бази в сфері якості;

- отримання права українським інституціям в сфері якості видавати сертифікати європейського зразка, прийняття на національному рівні міжнародних стандартів в галузі управління якістю, затвердження національних стандартів;

- розробку теоретико-методологічних рекомендацій щодо впровадження системи управління якістю;

- створення в органах виконавчої влади підрозділів з питань сприяння впровадження системи управління якістю, основною задачею яких є моніторинг стану робіт з розроблення та впровадження сучасних систем управління якістю;

- створення багаторівневої та розгалуженої системи навчання в сфері якості, розгалуженої мережі методичних та консультативних центрів, розвиток досліджень в сфері управління якістю;

- розробку та реалізацію програми державної підтримки вітчизняних промислових підприємств, які знаходяться на початковій стадії впровадження системи управління якістю;

- інвестиційне забезпечення робіт зі стандартизації та забезпечення якості продукції;

- формування єдиної загальнодержавної системи цінностей;

- розробку та впровадження етичних основ ведення бізнесу;

- висвітлювання в ЗМІ досвіду вітчизняних підприємств щодо впровадження системи управління якістю, питань якості, ділової досконалості та соціальної спрямованості.

Другим рівнем стратегічних орієнтирів щодо впровадження систем управління якістю, удосконалення існуючих є регіональний рівень. Він включає такі орієнтири:

- формування регіонального центру стандартизації, сертифікації, котрий матиме право видавати сертифікати якості національного зразка;

- гармонізацію регіональних нормативно-правових актів щодо забезпечення якості та впровадження системи управління нею, які дозволять задовольнити вимоги країн-партнерів;

- створення прогресивної системи підготовки фахівців з управління якістю;

- стимулювання розвитку підприємств, які знаходяться на етапі впровадження системи управління якістю;

- стимулювання розвитку підприємств, діяльність яких направлена на надання послуг з розробки та впровадження системи управління якістю промисловим підприємствам;

- створення системи регіонального моніторингу за якістю продукції та стану робіт з розроблення та впровадження сучасних системи управління якістю;

- формування сприятливого інвестиційного клімату;

- формування регіональних програм з підвищення якості продукції промислових підприємств регіону;

- забезпечення у місцевих бюджетах фінансових ресурсів для безвідсоткового цільового кредитування підприємств регіону на розроблення, впровадження та сертифікацію системи управління якістю;

- розробку етичних норм ведення бізнесу, донесення їх до підприємств регіону;

- розроблення системи заохочення підприємств з високою якістю продукції, прогресивною системою управління якістю, добросовісно виконуючих підприємницьку діяльність;

- висвітлення в ЗМІ інформації щодо новітніх систем управління якістю, основних положень державної та регіональної політики в сфері якості, досвіду підприємств регіону щодо управління якістю продукції.

Серед стратегічних орієнтирів третього рівня - рівня підприємства - пропонуємо виділити:

- приведення у відповідність технічних вимог на підприємстві до регіональних та національних;

- сертифікація та стандартизація продукції підприємства;

- впровадження моделі організаційного вдосконалення;

- створення системи постійного моніторингу та контролю якості;

- підвищення компетенцій працівників підприємства;

- культурно-ціннісна мотивація працівників персоналу до підвищення якості продукції;

- впровадження ощадливого виробництва;

- перехід на 5-й, 6-й технологічні уклади;

- формування корпоративної культури підприємства;

- гармонізація систем цінностей підприємства та його працівників.

В умовах зростання значення регіональної політики розвитку ключовим елементом забезпечення конкурентоспроможності регіону, підприємств є створення та впровадження інтегрованої регіональної системи управління якістю, створення якої повинно здійснюватися на основі інтегрально-логістичного підходу, що дозволить систематизувати та налаштувати процес комплексного підвищення якості продукції підприємств регіону, виконувати постійний моніторинг якості, забезпечити регіон висококваліфікованими спеціалістами в галузі забезпечення та управління якістю, сформувати та реалізувати ефективну систему регіональних програм з підвищення якості.

Інтегрально-логістичний підхід базується на формуванні сукупності взаємозв'язків та взаємодії складових системи підтримки системи управління якістю продукції, а саме: кадрового, інформаційного, технологічного, нормативного, фінансового, методологічного та організаційного забезпечення на основі застосування принципів логістики в управлінні, що дозволить створити ефективну регіональну систему управління якістю, стимулюватиме промислові підприємства впроваджувати прогресивні системи управління якістю, котрі підвищать рівень якості продукції, їх конкурентоспроможність.

Запропонована інтегрована регіональна системи управління якістю представлена на рис.

Інтегрована система управління якістю повинна підпорядковуватися підсистемі державного управління, керуватися державною політикою. Підсистема державного управління якістю передбачає формування та реалізацію політики в галузі якості, створення інституційного середовища, яке сприятиме впровадженню систем управління якістю на регіональному рівні, механізмів стимулювання, мотивації з підвищення якості продукції, удосконалення нормативно-законодавчої бази, підготовку висококваліфікованих спеціалістів в галузі управління якістю, які забезпечать роботу регіональних центрів стандартизації, метрології та сертифікації. Представником державного управління, діяльність якого направлена на виконання зазначених функцій є державне підприємство «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» (ДП «УкрНДНЦ»).

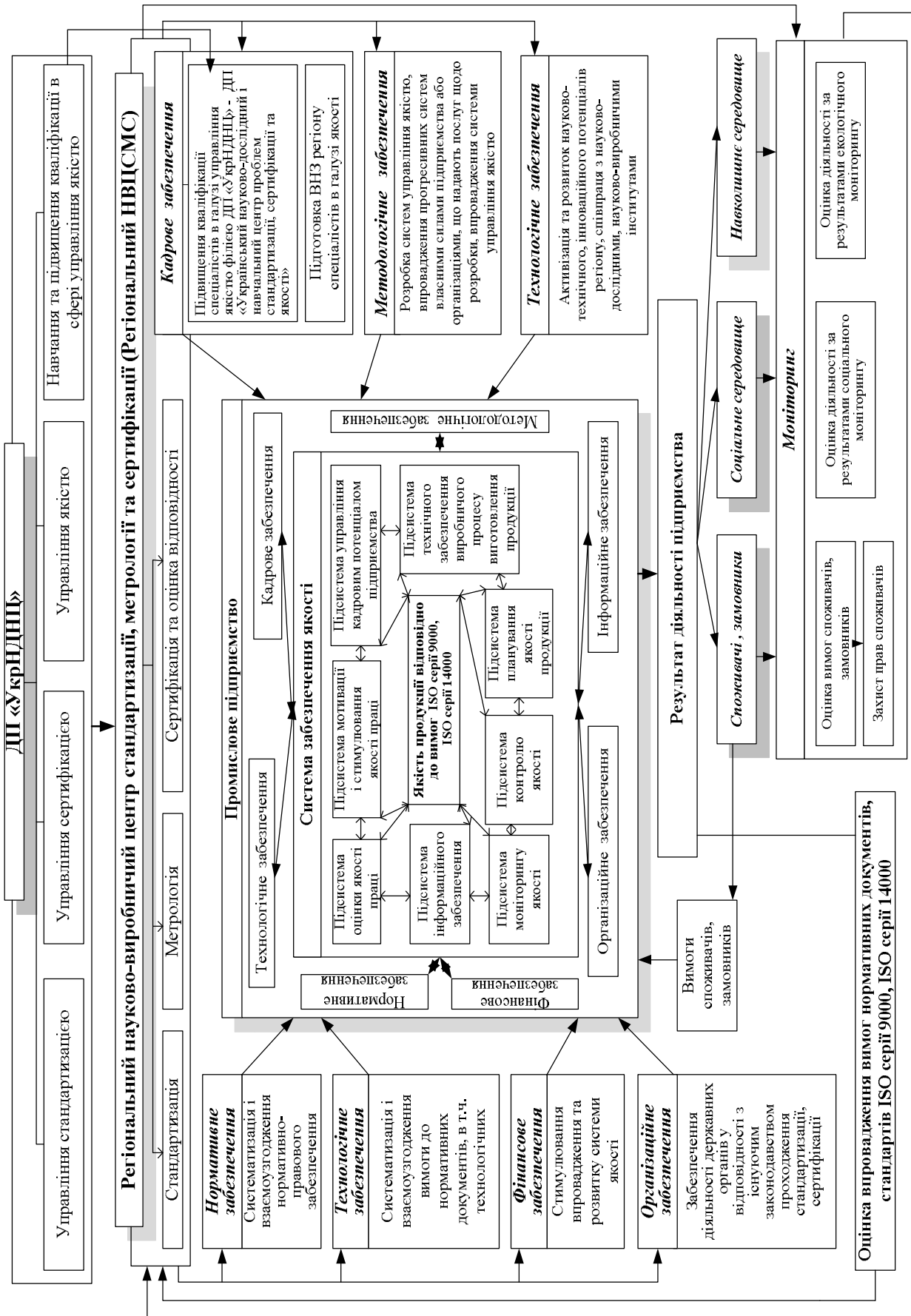

Рис. Інтегрована регіональна система управління якістю на промислових підприємствах

В регіональній підсистемі системи управління якістю управляючою ланкою виступає Регіональний центр стандартизації, метрології та сертифікації, який підпорядковується ДП «УкрНДНЦ» та виконує вимоги щодо реалізації державної політики у сфері захисту прав споживачів, а також міжгалузевої координації та функціонального регулювання питань стандартизації, метрології, сертифікації та управління якістю. Центр проводить роботу в галузі метрології, стандартизації, сертифікації та оцінки відповідності, надає послуги випробувань продукції. В Харківському регіоні регулювання питань щодо стандартизації, метрології та управління якістю виконує Державне підприємство «Харківський регіональний науково-виробничий центр стандартизації, метрології та сертифікації» (ДП «Харківстандартметрологія») [11]. На сьогодні він підпорядковується Міністерству економічного розвитку і торгівлі України.

Функції, які виконує Регіональний центр (ДП «Харківстандартметрологія») пропонуємо доповнити гармонізацією регіональної нормативно-законодавчої бази, технічного регулювання з вимогами країн-партнерів, створенням системи стимулювання підприємств до підвищення якості, в тому числі, і за рахунок створення культурно-ціннісної мотивації.

Слід також, враховувати необхідність підготовки висококваліфікованих спеціалістів в галузі управління якістю. Для цього слід сформувати підсистему кадрового забезпечення, до якої буде належати Інститут підготовки й підвищення кваліфікації фахівців в управлінні якістю. Також слід залучити вищі навчальні заклади, які спроможні випускати спеціалістів в галузі забезпечення якості. Підготовкою спеціалістів в галузі управління якістю займається Інститут підготовки фахівців у сфері управління якістю, стандартизації, оцінки відповідності та метрології при ДП «УкрНДНЦ», який, як зазначалося вище, проводить підготовку спеціалістів, котрі виконують аудит, створеної на підприємстві системи управління якістю. На території Харківського регіону функціонує Харківська філія ДП «УкрНДНЦ» - ДП «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та

якості», основними напрямками діяльності якого є видання журналу «Стандартизація, сертифікація, якість» та підготовка й підвищення кваліфікації фахівців системи технічного регулювання України. Харківська філія здійснює підготовку та підвищення кваліфікації, перепідготовку кадрів у системі Держспоживстандарту України, аудиторів з сертифікації в Системі УкрСЕПРО та інших організацій, у тому числі державних службовців, у сфері стандартизації, сертифікації, метрології, управління якістю та навколишнім середовищем [9]. Отже, основним напрямком існуючої системи підготовки спеціалістів в галузі якості є підготовка аудиторів, державних службовців, проводять консультаційні семінари для керівників підприємств, однак для якісного кадрового забезпечення цього не достатньо.

Для підвищення рівня кадрового забезпечення пропонуємо впроваджувати регіональну політику щодо залучення вищих навчальних закладів до підготовки спеціалістів в галузі якості. Регіон потребує спеціалістів, котрі будуть допомагати підприємства розробляти та впроваджувати системи якості, програми забезпечення якості та фахівців, які матимуть знання в галузі забезпечення якості всіх етапах технології виробництва продукції.

Важливою підсистемою управління якістю є методологічне забезпечення, яке сьогодні здійснюється ДП «УкрНДНЦ». Регіональний центр має взяти на себе функції розроблення теоретико-методологічного забезпечення впровадження систем управління якістю, враховуючи специфіку роботи регіональних промислових підприємств, вимог країни-партнерів.

Від конкурентоспроможності промислових підприємств регіону залежить і конкурентоспроможність самого регіону, одним із ключових факторів чого є якість продукції. Забезпечення належного рівня якості продукції потребує впровадження сучасних прогресивних систем управління якістю. Стимулювання нового напрямку підприємництва - надання промисловим підприємствам послуг щодо розробки, впровадження системи управління якістю певного підприємства. Індивідуальний підхід до кожного підприємства сприятиме створенню якісної системи управління, а наявність на регіональному рівні організацій,

які надають такі послуги сприятиме створенню індивідуальних, прогресивних систем управління, які будуть базуватися на загальнодержавній методології, заснованої на стандартах ISO серії 9000, ISO серії 14000.

Підсистема моніторингу та контролю виконує такі функції, як захист прав споживачів, оцінка діяльності підприємства за результатами соціального моніторингу, оцінка діяльності підприємства за результатами екологічного моніторингу. Основним завданням даної підсистеми є контроль за якістю продукції підприємств регіону, визначення її відповідності державним та міжнародним вимогам.

Підсистема технологічного забезпечення передбачає активізацію та розвиток науково-технічного потенціалу регіону, на основі формування тісних взаємовигідних зв'язків промислового та наукового сектору регіону, що сприятиме впровадженню нових технологій на промислових підприємства регіону, підвищення рівня їх технологічного укладу.

Основним завданням фінансової підсистеми з боку регіону є створення сприятливого інвестиційного клімату, розробка системи стимулювання.

Підсистема інформаційного забезпечення передбачає створення інформаційного порталу щодо вимог до систем управління якістю, існуючих систем управління якістю, організацій, які сприяють розробці та впровадженню систем управління, рейтинги підприємств відповідно до рівня якості продукції і т.п.

На рівні підприємства управління якістю продукції повинно виконуватися за двома напрямками:

- використання логістичного підходу до управління якістю, який на відміну від існуючих, ґрунтується на управлінні матеріальними та інформаційними потоками, що дозволить скоротити витрати виробництва, встановити оптимальний рівень кооперації між всіма ланками процесу виробництва та його економічними агентами, прискорити процес отримання інформації, яка забезпечить максимальне задоволення споживачів в якості продукції, контролювати якість продукції на стадіях забезпечення матеріальними ресурсами, технологічного процесу та постачання [12];

- забезпечення відповідальності персоналу за якість продукції на основі розробки та впровадження їх культурно-ціннісної мотивації.

Висновок. Ключовим фактором забезпечення конкурентоспроможності промислових підприємств, виходу їх на європейські ринки є належна якість їх продукції. Виявлення проблем впровадження ефективних систем управління якістю на промислових підприємства підтверджує необхідність комплексного підходу до вирішення цих питань. Дотримання стратегічних орієнтирів удосконалення системи управління якістю пропонуємо здійснювати за рахунок застосування інтеграційно-логістичного підходу, що дозволить встановити взаємозв'язок між всіма учасниками процесу формування якістю на основі створення інтегрованої регіональної системи управління якістю продукції промислових підприємств.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Безнощенко Н.О. Підвищення якості продукції як чинник зростання конкурентоспроможності машинобудівного підприємства / Н.О. Безнощенко // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2013. – Вип.4 (51). – С.15-22
2. Герасим'як Н.В. Комплекс заходів щодо вдосконалення стратегічного управління якістю продукції машинобудівного підприємства [Електронний ресурс] / Н.В. Герасим'як, Н.В. Журибіна. – Режим доступу: <http://naukajournal.org/index.php/naukajournal/article/view/46>
3. Євтушинський В. Сучасний стан та проблеми забезпечення якості продукції на вітчизняних підприємствах / В.Євтушинський, Г.Махініч // Вісник Київського національного університету і.Т.Шевченка.: Економіка – 2009. – Вип.107-108. – С.59-63
4. Зернюк О.В. Шляхи розвитку управління якістю продукції на промисловому підприємстві / О.В. Зернюк, В.О. Ігнатенко // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки. – 2014. – Вип.5. – Ч.2. – С.89-92
5. Криштоф Н. Реформування державного управління в системі технічного регулювання – запорука забезпечення виходу

української продукції на зовнішні ринки [Електронний ресурс] / Н.Криштоф. – Режим доступу: <http://visnyk.academy.gov.ua/wp-content/uploads/2013/11/2013-1-15.pdf>

6. Сімченко Н.О. Впровадження системи управління якістю на підприємствах України: проблеми та перспективи [Електронний ресурс] / Н.О. Сімченко, Г.А. Мохонько. – Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe.

7. Тельнов А.С. Інтегративний підхід до побудови системи управління якістю продукції промислових підприємств [Електронний ресурс] / А.С. Тельнов: – Режим доступу: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/handle/123456789/1323>

8. Чекмасова І.А. Управління якістю підприємства: розвиток та проблеми впровадження / І.А. Чекмасова, Д.М. Шатіло //

Вісник НТУ «ХПІ». – 2013. - №7 (984). – С.167-173

9. Офіційний сайт ДП «УКРНДНЦ» [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.ukrndnc.org.ua/>

10. Стратегія реформування системи технічного регулювання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.st.ck.ua/vt20150416.pdf>

11. Офіційний сайт Державне підприємство «Харківський регіональний науково-виробничий центр стандартизації, метрології та сертифікації» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://khsms.com/about/direction/view/lang/ua>

12. Дикань О.В. Логістичний підхід до управління якістю продукції промислових підприємств /О.В. Дикань // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2014. - №48. – С.178-183

*Рецензент д.е.н., професор УкрДУЗТ Компанієць В.В.
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДУЗТ Зубенко В.О.*

УДК 65.016:658

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ НА ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

*Зубенко В.О., к.е.н, доцент,
Чмух Ю.М., магістр (УкрДУЗТ)*

В статті з'ясовано, що нездатність вітчизняних підприємств вчасно зреагувати на зміни зовнішнього і внутрішнього характеру та вибрати необхідний інструментарій для управління ними є головною причиною їх нестабільної діяльності. Доведено, що реалізація концепції управління змінами дозволяє господарюючим суб'єктам адаптуватися до мінливих умов функціонування, забезпечити тим самим стійкість конкурентної позиції та її прирощення. З'ясована суть поняття «зміна» та визначено відмінності цього поняття. Розглянуто існуючу класифікацію змін, для вибору ключових позицій та відповідно інструменту управління ними на підприємстві. Запропоновано стратегічні зміни класифікувати за рівнем їх реалізації: зміни на корпоративному рівні, зміни на діловому рівні, зміни на функціональному рівні, зміни на оперативному рівні.

Ключові слова: підприємство, зміни, стратегічні зміни, управління, рівні реалізації, зовнішнє середовище, внутрішнє середовище.